

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет/інститут економічний

Кафедра економічної кібернетики

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономічний аналіз

Освітня програма Економічна кібернетика

Спеціальність 051 Економіка

Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 29 серпня 2023 р.

м. Івано-Франківськ - 2023

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

Назва дисципліни	Мікроекономічний аналіз
Викладач (-і)	Д.е.н., проф. Благун І.С.
Контактний телефон викладача	
Е-mail викладача	ivan.s.blagun@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний
Обсяг дисципліни	3 кредити ECTS
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?mod=course&action=ReviewOneCourse&id_cat=97&id_cou=1425
Консультації	Очні консультації: згідно розкладу консультацій
2. Анотація до курсу	
<p>Процес управління економікою завжди, тобто при всіх модифікаціях організації управління в різних країнах і на різних етапах їх розвитку, розділяється між підсистемами (ланками) різних рівнів. В цьому процесі кожна управлінська ланка здійснює пошук найкращих способів виконання одержуваних завдань (рекомендацій, замовлень) і задоволення інтересів відповідної господарської підсистеми. Відповідно і концепція моделювання економічних процесів повинна орієнтуватися на створення системи моделей, що описує функціонування і взаємодію економічних підсистем. Мікроекономічна модель описує поведінку конкретних економічних об'єктів (аж до окремої особистості – споживача чи виробника), що приймають рішення (здійснюють вибір можливих альтернатив) в умовах функціонування соціально-економічної системи. Кожний об'єкт отримує, або купляє, чи добуває певним чином потрібну йому інформацію, розподіляє наявні ресурси, розробляє правила вибору альтернатив і стратегію подальших дій. Виходячи з цього, можна виділити такі області застосування мікроекономічних моделей: ціноутворення, прийняття рішень про обсяг виробництва і продаж, розподіл доходів.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни полягає у формуванні системи знань з методології, методики та інструментарію моделювання мікроекономічних процесів. Ця мета досягається шляхом послідовного викладення теоретичного курсу з проведенням практичних занять.</p> <p>У результаті вивчення дисципліни студенти повинні:</p> <ul style="list-style-type: none"> – оволодіти теоретичними знаннями та інструментарієм моделювання мікроекономічних процесів; – набути вмінь постановки і самостійного розв'язання задач аналізу, прогнозування, прийняття рішень та управління ризиком з використанням методології, методики та інструментарію моделювання мікроекономічних процесів. 	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>Програмні результати навчання</p> <p>1. Формулювати, аналізувати та синтезувати рішення науково-практичних проблем.</p> <p>7. Обирати ефективні методи управління економічною діяльністю, обґрунтовувати пропонувані рішення на основі релевантних даних та наукових і прикладних досліджень.</p> <p>8. Збирати, обробляти та аналізувати статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, необхідні для вирішення комплексних економічних завдань.</p> <p>11. Визначати та критично оцінювати стан та тенденції соціально-економічного розвитку, формувати та аналізувати моделі економічних систем та процесів.</p>	

12. Обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання, враховуючи цілі, ресурси, обмеження та ризики.

16. Здійснювати моделювання економічних об'єктів різної складності на мікро-, мезо- та макрорівні з позиції сучасних економічних концепцій, забезпечувати інформаційно-аналітичну підтримку бізнес-процесів та інноваційної діяльності.

17. Аналізувати соціально-економічні об'єкти і процеси на засадах класичних та сучасних методів моделювання, розробляти управлінські рішення з альтернативними варіантами за допомогою інформаційних технологій.

Програмні компетентності

ІК. Здатність визначати та розв'язувати складні економічні задачі та проблеми, приймати відповідні аналітичні та управлінські рішення у сфері економіки або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначених умов та вимог.

ЗК2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

СК3. Здатність збирати, аналізувати та обробляти статистичні дані, науково-аналітичні матеріали, які необхідні для розв'язання комплексних економічних проблем, робити на їх основі обґрунтовані висновки.

СК5. Здатність визначати ключові тренди соціально-економічного та людського розвитку.

СК6. Здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси.

СК10. Здатність до розробки сценаріїв і стратегій розвитку соціально-економічних систем.

СК12. Здатність розробляти та досліджувати економіко-математичні моделі діяльності об'єктів ринкової економіки та бізнес-процесів, проводити їхній аналіз, оцінювання, прогнозування, планування та вдосконалення систем керування ними.

СК13. Здатність аналізувати соціально-економічні системи і процеси на засадах класичних методів моделювання, а також синергетики, нелінійної економіки, системної та хаотичної динаміки.

СК14. Здатність застосовувати сучасні математичні методи та інформаційні технології для побудови моделей аналізу та прогнозування, визначення тенденцій розвитку соціально-економічних систем.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу - 90 год.

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	18
Практичні	18
самостійна робота	54

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язковий / вибірковий
II	051 Економіка	перший	обов'язковий

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Літерату ра	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Загальні принципи і проблеми моделювання мікроекономічних процесів. Структуризація економіки. Розробка моделей підсистем і окремих ланок.	Лекція, практичне заняття	[1,3,11,1 216,19,2 0,21,22]	Опрацюва ти лекційний матеріал, підготува тися до	4 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Узгодження рішень в системі моделей. Основні підходи до побудови систем моделей мікроекономічних процесів. Декомпозиційний і композиційний підходи. Підходи, що розрізняються за ступенем деталізації внутрішніх і зовнішніх зв'язків.</p>			<p>практичного заняття</p>		
<p>Тема 2. Багаторівнева оптимізація на основі декомпозиційного підходу. Метамоделі і моделі підсистем. Умови узгодженості глобального і локального оптимумів. Ітеративні методи побудови деталізованого оптимального плану. Побудова агрегованого плану. узгодженого з деталізованими локально-оптимальними планами. Ітеративне агрегування. Методи апроксимації виробничих потужностей. Узгодження рішень з використанням функції відклику. Узгодження рішень в системі моделей методами рефлексорного моделювання.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,5,9,10,12,13,16,22,23]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 3. Моделювання економічних взаємодій. Моделі економічної рівноваги. Оптимальність за Парето. Ядро економічної системи. Кооперативна гра. Ядро гри. Рівноважні розв'язки в економічній системі. Некооперативна гра і рівновага Неша. Модель економічної взаємодії підсистем. Співвідношення ядра і рівноваги. Нечіткі коаліції і нечітке ядро. Співвідношення рівноваги і глобального оптимуму. Модель економічної</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[3,6,9,10,11,12,16,17,18]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття, розв'язати задачі</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>

взаємодії держави і населення. Модель економічної взаємодії регіонів.					
Тема 4. Моделювання економічних взаємодій з використанням теорії ігор. Матриця вигравів. Змішані стратегії. Криві найкращої реакції. Рівновага Курно. Рівновага Бертрана. Ігри координації.	Лекція, практичне заняття	[3,6,9, 10,11,12, 16,17,18, 20,21]	Опрацювати лекційний матеріал, Пройти тестування до теми	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 5. Моделі економіки обміну. Коробка Еджворта. Існування рівноваги. Рівновага та ефективність. Монополія в коробці Еджворта. Ефективність і рівновага. Економічна теорія добробуту. Максимізація суспільного добробуту. Значення теорем економіки добробуту.	Лекція, практичне заняття	[3,6,9, 10,11,12, 16,17,18, 20,21]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 6. Моделі оцінки і управління потенціалом розвитку підприємства. Потенціал розвитку підприємства як економічна категорія. Локальні потенціали розвитку підприємства. Моделі оцінки потенціалу розвитку підприємства.	Лекція, практичне заняття	[1,3,4,7, 8,15,17,18,20,21]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	4 бали	До наступного заняття за розкладом
Тема 7. Моделювання стратегій розвитку підприємств в умовах ринкової економіки. Процес стратегічного і тактичного планування діяльності підприємства. Стратегічний аналіз діяльності підприємства як складної системи. Діагностика зовнішнього середовища виробничо-господарської діяльності підприємства. Моделі аналізу і прогнозування економічних показників ефективності діяльності підприємства.	Лекція, практичне заняття	[1,3,4,7, 8,15,17,18,20,21,22]	Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття	4 бали	До наступного заняття за розкладом

<p>Тема 8. Моделі оцінки конкурентоспроможності підприємств. Вертикальна інтеграція та конкурентна перевага. Оцінка конкурентоспроможності підприємств на основі деконструкції ланцюга вартості. Функціональні аспекти конкурентоспроможності підприємств.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,4, 7,8,11,15, 17,18,20, 21]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, підготуватися до практичного заняття</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 9. Моделі формування оптимальної структури і розмірів виробництва підприємств. Критерії оптимальності виробничої структури і розмірів підприємств. Функціональні моделі формування оптимальної структури виробництва підприємств. Аналіз системи часткових показників ефективності виробництва підприємств.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,4, 7,8,11,14, 15,17,18, 20,21]</p>	<p>Опрацювати лекційний матеріал, пройти тестування до попередніх тем</p>	<p>4 бали</p>	<p>До наступного заняття за розкладом</p>
<p>Тема 10. Моделювання механізмів управління фінансовою безпекою підприємства. Концептуальна модель механізму управління фінансовою безпекою підприємства. Моделі оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. Моделі вибору стратегії і тактики забезпечення фінансової безпеки підприємства. Комплексна модель оцінки й аналізу загроз фінансовій безпеці підприємства. Моделювання пролонгованої дії загроз фінансовій безпеці підприємства.</p>	<p>Лекція, практичне заняття</p>	<p>[1,2,3,4, 7,8,11,14, 15,17,18, 20,21,23]</p>	<p>Підготовка до контролю роботи</p>	<p>4 бали</p>	<p>До підсумкового заняття</p>
6. Система оцінювання курсу					
<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за екзамен; “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання</p>				

	<p>практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами;</p> <p>“добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках;</p> <p>“задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки;</p> <p>“незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами.</p>
Вимоги до письмової роботи	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання іспиту. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв'язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими формулами він користувався.
Семінарські заняття	Практичне заняття проводиться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття є ланцюжком, який пов'язує теоретичне навчання і навчальну практику з дисципліни, а також передбачає попередній контроль знань студентів. Оцінка за практичне заняття враховується при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни
Умови допуску до підсумкового контролю	<ul style="list-style-type: none"> – поточний контроль (40 балів); – контрольна робота (6 балів); – самостійна робота (4 бали).
7. Політика курсу	
<p>- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);</p> <p>- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;</p> <p>- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно до вимог, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).</p> <p>Пропущені практичні заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні незадовільні оцінки, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному занятті перескладаються</p>	

викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов'язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Pindyck R.S. Microeconomics / R.S.Pindyck, D.L.Rubinfeld. – 8 th ed. – Pearson education Inc. – Boston et al., 2013. – 743 p.
2. McConnell C.R. Economics. Principles, Problems, and Policies / C.R.McConnell, S.L.Brue, Flynn S.M. – 18th ed. – New York etc.: McGraw-Hill / Irwin, 2009. – 785 p.
3. Благун І.С. Модель узгоджених дій функціонування підприємств. Економіст. 1999. №10.
4. Благун І.С. Настьошин С.Є. Оцінка ефективності використання лізингу як засобу оновлення основних фондів підприємства. Бізнес Інформ. 2022. №9. С.108-113.
5. Благун І.С., Ільчук П.Г. Зовнішні фактори впливу на формування маркетингової стратегії інтернаціоналізації підприємств. Економічний часопис-XXI. Науковий журнал. Київ, 2013. № 12. С.54-64.
6. Благун І.С., Ільчук П.Г. Моделі взаємозв'язку рівня інтернаціоналізації та фінансових результатів діяльності українських підприємств. Проблеми економіки. 2015. №1. С.259-264.
7. Вітлінський В.В. Моделювання економіки: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 408 с.
8. Вітлінський В.В., Великоіваненко Г.І. Ризикологія в економіці та підприємстві: Монографія. – К.:КНЕУ, 2004. – 480с.
9. Економічний аналіз: Навч. посібник. За ред. Волкової Н.А./ Н.А. Волкова, Р.М. Волчек, О.М. Гайдаєнко та ін. – Одеса: ОНЕУ, Ротапринт. – 2015. – 310с.
10. Кіндрацька Г.І., Білик М.С., Загородній А.Г. Економічний аналіз: Підручник / За ред. проф. А.Г.Загороднього. – 3-тє вид., перероб і доп. – К.: Знання, 2012. – 487 с.
11. Мікроекономічний аналіз [Електронний ресурс] : навч. посіб. / Л. А. Азьмук, О. М. Щербатюк. — К. : КНЕУ, 2014. — 262 с.
12. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. — К.: Знання, 2011. — 630 с.
13. Основи економічного аналізу : навч.-метод. посібник / В. М. Микитюк, Т. М. Паламарчук, О. П. Русак [та ін.]; за ред. В. М. Микитюка. – Житомир: Рута, 2018. – 440 с.
14. Піндайк Р.С. Мікроекономіка / Р.С.Піндайк, Д.Л.Рубінфелд. – Пер. з англ. – Київ: Основи, 1996. – 646 с.
15. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб.—3-тє вид., перероб. і доп.—К.: Знання, 2017.
16. Теорія економічного аналізу: навч. посібник / А.Г. Загородній, Г.І. Кіндрацька, З.О. Коваль, О.І. Тивончук. — Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. —328 с.

Викладач

Благун І.С.